

פרשת אחרי מות - קדושים

קדושת ארץ ישראל

ובסיום פרשתנו נאמר: "ושמרתם אתם את חוקותי ואת משפטי, ולא תעשו מכל התועבות האלה האזרח והגר הגר בתוכם. כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ. ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם" (ויקרא יח, כו-כח), ומפרש רש"י: "ולא תקיא הארץ אתכם" - משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס שאין עומד במעיו אלא מקיאו, כך ארץ ישראל אינה מקיימת עובדי עבירה". ומכך שממשיל רש"י את ארץ ישראל ל'בן מלך' יש ללמוד על גודל חביבותה של ארץ ישראל לפני הקב"ה, בדוגמת חביבותו הרבה של בנו של מלך על אביו.

ענין נוסף שיש ללמוד מכך שממשיל רש"י את ארץ ישראל ל'בן מלך' הוא ההשגחה המיוחדת שהקב"ה משגיח על ארץ ישראל ויושביה, ובעוד שבשאר הארצות ההשגחה העליונה שעליהם וכן השפע שיוצא להם הוא על ידי שרים וממונים עליונים, כל ארץ והשר הממונה עליה, לא כן הדבר בארץ ישראל.

על ארץ ישראל משגיח אך ורק הקב"ה בכבודו ובעצמו, וכן השפע היורד לארץ ישראל הוא על ידי הקב"ה בלבד ללא שום ממוצע, כמו שכתוב: "ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב), בדוגמת דאגתו והשגחתו הצמודה של מלך על בנו אהובו.

וממוצא דבר גם נלמד עד כמה חמור דבר להעלות על הדעת לוותר על שטחים מארץ ישראל, ומכל שכן לדבר על כך, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר לעשות זאת בפועל.

צא ולמד ממעשה המרגלים (שבפר' שלח) שרק דיברו נגד ארץ ישראל (הגם שלא עשו מעשה) וחרה אף ה' עליהם, ולא אבה לסלוח להם על כך בשום אופן, והמיתם במיתה קשה ומשונה כמו שכתוב: "וימותו האנשים מוצאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה'" (במדבר יד, לז), ומפרש רש"י: "באותה מיתה ההגונה להם, מדה כנגד מדה, הם חטאו בלשון ונשתרבו לשונם עד טבורם ותולעים יוצאים מלשונם ובאין לתוך טבורם", ועל שאר העם ששמעו דבריהם ונכנסו אל ליבם נגזר למות במדבר ולא לזכות להיכנס לארץ.

מיום שהובטחה הארץ לאבינו הראשון אברהם ועד עצם היום הזה לא קם אפילו אדם אחד שהעלה על דעתו, או שדיבר, ומכל שכן אם עשה מעשה למסור חלקים כלשהם מארץ ישראל לידי הגוים הרשעים, יוצא מכך בשלום. כל מי שהעז לנגוע בארץ ישראל אכל ולקה ושילם בחומרה רבה - מי בחייו, מי בבריאותו, מי בכסאו וכו', ולא יצא נקי מכך.

ועל כך רמז הקב"ה באומרו למשה רבנו: "והגבלת את העם סביב לאמר, השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו, כל הנוגע בהר מות יומת. לא תגע בו יד, כי סקול יסקל או ירה יירה, אם בהמה אם איש לא יחיה" תחא - לארשי פראמ לעש הזיא לש והצק הצקב קר וליפא עוגנל זיעיש ימ לכ: רמולכ, (גי-בי, טי תומש) דתו להמית, לא משנה מי הוא ומה הוא, "סקול יסקל או ירה יירה, אם בהמה אם איש לא יחיה".

ארץ ישראל הינה מתנה יקרה וחשובה שה' יתברך נתן לנו מרוב אהבתו אלינו, ומי שמואס במתנה זו ומשליך אותה אחר כתפיו אינו אלא שוטה מוחלט, שהרי הגדרתו של שוטה היא: "המאבד כל מה שנותנים

לו" (חגיגה ד, א), ונוסף על כך הרי הוא גם מבזה את מי שנתן לו את המתנה - מלך מלכי המלכים הקב"ה, ועונשו על כך יהיה רע ומר.

חובה על כל יהודי ויהודי להשתדל בכל יכולתו לקבוע את דירתו דוקא בארץ ישראל גם אם יצטרך לשם כך לוותר על עשירות וגדולה וכבוד ושאר תענוגי העולם הזה המצויים לו בארץ העמים בשפע, ובמקום זאת לעבוד בעבודה קשה ולהתפרנס בצימצום בארץ ישראל, כיון שעדיפה פרוטה אחת ששורה עליה ברכתו וקדושתו של הקב"ה בארצו הקדושה מאלפי דינרי זהב ששורה עליהם טומאת ארץ העמים.

לא טוב הדבר שעושים כמה וכמה מאחינו בני ישראל יושבי ארץ הקודש שיוצאים לחו"ל לתקופות ממשוכות כדי להתפרנס בריווח. במעשה זה הם גורמים לעצמם נזקים החמורים:

במעשה זה הם הורסים לעצמם את השלום בית עם נשותיהם, מאבדים את הקשר עם ילדיהם וממילא החינוך שלהם מדרדר וכו', הרבה אנשים חזרו לביתם לאחר תקופה ארוכה ששהו בחו"ל ולא מצאו עם מי להמשיך לחיות, כי נשותיהם וילדיהם כבר מצאו לעצמם מקום אחר רח"ל, ונוסף על כל זאת, הרי אין שום ברכה באותו כסף שהם מרוויחים בארץ העמים.

ההנהגה הנכונה היא לחיות אך ורק בארץ ישראל ולעבוד באיזה עבודה שה' יזמן לו גם אם הריווח שבה מועט, כיון שבכך יוכל לשמור היטב על ביתו ולפקח על חינוך ילדיו - שזהו הריווח הגדול ביותר, ומה גם שבמעט שירוויח לפרנסתו תהיה ברכה גדולה.

וראוי לכל יהודי ויהודי לחבב את ארץ ישראל בכל ליבו ונפשו. צא ולמד עד כמה חיבבו חז"ל את ארצנו הקדושה (עד שאמרו) ראה כתובות קיב, א-ב) (שרבי אבא היה מנשק את העפר והסלעים של ארץ ישראל מרוב שחיבב את הארץ, ורבי חנינא היה מסיר את מכשולי הדרכים מחמת חיבת הארץ, שהיתה חביבה עליו ומחזר שלא יצא שם רע על הדרכים שבה. ועל רבי אמי ורבי אסי אמרו שכשהשמש היתה מגיעה למקום שבו הם היו יושבים ולומדים, היו קמים משם ויושבים בצל, ובימי הצינה היו עומדים מן הצל ויושבים בשמש, וכל זאת כדי שלא יבואו חלילה להתרעם על ישיבת ארץ ישראל.

ומספרים חז"ל (בילקוט שמעוני) דברים רמז תתפה: "מעשה ברבי יהודה בן בתירא ורבי מתיא בן חרש ורבי חנינא בן אחי רבי יהושע ורבי יהושע ורבי יונתן שהיו יוצאין חוצה לארץ, והגיעו לפלטוס וזכרו את ארץ ישראל. זקפו עיניהן וזלגו דמעותיהן וקראו בקול גדול וקראו את המקרא: 'וירשתם אותה וישבתם בה, ושמרתם לעשות' (דברים יא, לא-לב). אמרו, ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות שבתורה".

כל אדם שזוכה לקבוע דירתו בארץ ישראל וליישב אותה סועד וסומך את השכינה הקדושה, וגורם לה' יתברך נחת רוח עצום, ואין לשער את גודל השכר שהקב"ה ישלם לו על כך לעתיד לבוא - אשרי הזוכה.

